

Anotimp suspendat

Prezență discretă, sustrasă reflectoarelor din scena poetică actuală românească, Eliza Macadan* își cimentează mai mult locul în poezie prin publicarea unui nou volum de versuri, *Anotimp suspendat*. Poeta a debutat în anii nouăzeci cu volumul *Spațiu auster*, volum care a fost apreciat și în afara țării, deoarece în 2001 a fost tradus în italiană la editura Libroitano, Ragusa. Spiritul tenace al scriitoarei s-a concretizat în anii următori prin volume care merită luate în seamă: *În autoscop* (2009), *La nord de cuvânt* (2010), *Transcripturi din conștient* (2011), *Paradiso riassunto* (2012), *Il cane borghese* (2013).

Odată cu primele pagini ale cărții, lectura se face fără dificultate, pentru că poemele sunt scurte, lipsite de ornamente și scrise într-o manieră aproape tranzitivă. Discursul eului liric variază de la tonul sarcastic la cel nostalgic, senzația cea mai deranjantă pe care o transpune eul este sufocarea în fața unui cotidian monocrom. Tema omului contemporan actualizează un limbaj religios care are același ton ca în psalmii arghezieni, eul interoghează divinitatea, o silește să vorbească. Transcendența negativă poate fi ușor remarcată, răspunsul din partea ființei superioare care să confere un sens universului se lasă așteptat. În schimbul răspunsului este primit sunetul unor tocuri: „cineva merge pe tocuri prin cer/ când îl așteaptă pe El/ cel plecat cu erele, cu iubirea, ura, plictiseala/ să încheie păci și războaie/ să încheie odată cu jocul de zaruri numit Pământ/ cineva merge pe tocuri prin cer/ până își pierde răbdarea”. Îngropat în tăcere, zeul este insultat pentru postura adoptată: „nu poți, Doamne, să te bucuri/ de unul singur/ ca un spectator maniac”. Natura este și ea alienată în lumea de beton și cauciuc, un ecran opac incapabil să proiecteze stările sufletești. Nevoia de afecțiune constituie o permanentă căutare în vecinătatea austeră, toate poveștile de dragoste sunt ratate. Iubirea nu există, prostituția, tabloidizarea îi iau locul: „duhovnicul meu e pe prima pagină/ într-un scandal sexual”. Amintirea lor produce o senzație dezagreabilă, expunerea intimității însă nu mai constituie o noutate pentru societatea din care face parte. De la cazul particular, fenomenul acesta se generalizează, de la nota de bajocură se ajunge la nota nostalgic-patriotică: „țara mea are farduri ieftine/ culoarea roșie pentru obraji și buze/ a epuizat-o/ rimelul expirat îi curge de pe chip/

țara mea are vânăta de-atâta stat în patru labe”. Portretul țării și portretele „personajelor” din poeme sunt realizate pentru a crea efectul uitării, al imposibilității de purificare. Mai concret, se prezintă starea de însingurare cronică, pentru care emoțiile sunt cele robotice: „artele vor fi devenit exclusiv digitale/ emoția cel mult electronică/ fără suferință”. Demonii tehnologiilor avansate iau locul demonilor personali. Distopică este și imaginea cea de pe urmă, subiectul unui sfârșit al lumii care deja a început își lasă amprenta: „pământul va fi al pisicilor/ și al câinilor/ [...] biointellectuali de rasă epurată/ vor privi prin hublouri aurite/ spectacolul patrupezilor abandonati”. Artificializarea este din ce în ce mai aproape, uniformizarea cea de atunci a perioadei represive continuă în cheia celei de acum. Omenescul reprimat este surprins și în peisajul tot mai mecanizat al străzii: „ziua asudată/ sub cohorte de funcționari/ cu tichete de masă în mâini/ așteptând salate dietetice și cofeină sintetică”. Posibilitatea unui cadru dinamic este contrapunctată de apariția unor figuri umane extenuate de căldură, devitalizate tocmai pentru că se hrănesc din produse contrafăcute. Dezumanizarea este des evidențiată și în raport cu moartea, o soluție salvatoare sau, din contră, inutilă în fața lipsei de sens a universului: „închide gazul apa lumina/ nu lăsa pc-ul deschis/ când vrei să ieși din viața aceasta”. Viața după moarte nu mai constituie un refugiu, este expusă – o lipsă de intimitate acutizată. O postură originală este creionată de prezența unui purgatoriu virtual, computerizat, unde sufletul așteaptă ceva: „religia progresivă/ numără sufletele salvate/ save as/ într-un file cu empetreiri din care vântul șuieră/ printre cruci de lemn în ecocimitire”.

Anotimp al poetului sau anotimp al poeziei, oricare ar fi acesta, în cartea Elizei Macadan este suspendat în favoarea unui cotidian care nu se supune sensibilității. Variațiunile pe teme moderne nu întârzie astfel să apară, fie legate de memoria trecutului, fie legate de memoria prezentului artificial, timpul este dedicat noilor religii: „nu semnalizați schimbările de direcție/ cerul a coborât în stradă”.

* Eliza Macadan, *Anotimp suspendat*, Cluj-Napoca, Eikon, 2013.